รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การส่งเสริมทักษะการวาดภาพรูปเรขาคณิตโดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองน้ำไหลใต้

ผู้ทำวิจัย

นางนงรัตน์ ยืนยง

รหัสนักศึกษา 571151321002 ห้อง 1

รายงานการปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

(ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การส่งเสริมทักษะการวาดภาพรูปเรขาคณิตโดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองน้ำไหลใต้

ชื่อผู้วิจัย นางนงรัตน์ ยืนยง
ปีที่วิจัย 2561

บทนำ

การวาดภาพเปนกิจกรรมซึ่งชวยในการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา เด็กจะรูจักสี เสน รูปทรง พื้นผิว ขนาด ที่จะตองพบในชีวิตประจำวัน การใหเด็กเลาเรื่องจากภาพที่เด็กวาดจะ เปนการฝกพูดใชภาพในการสื่อสาร แสดงจินตนาการ และความคิดสรางสรรคลวดลายและเสน สัญลักษณตาง ๆ ในภาพของเด็กประกอบดวย เสนพื้นฐานที่นำไปสูการเขียนตัวเลข ตัวหนังสือทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยไมจำเปนตองทำแบบฝกหัดลีลามือ ขีดเสนตั้ง เสนนอน และอื่นๆเลย เพราะในการวาดภาพของเด็กจะประกอบดวยเสนเหลานี้อยู เพียงแตใหเด็กวาดภาพมาก ๆ นอกจากเด็กจะสนุกสนานเพลิดเพลิน ไมเบื่อหนายแลว ยังทำใหกลามเนื้อมือแข็งแรงสามารถควบคุมการใชมือ และจับดินสอเขียนหนังสือไดในที่สุด (สิริพรรณ ตันติรัตนไพศาล. 2545 : 13) ครูควรใหเด็กคุนเคยกับ การลากเสน เขาใจความหมายของเสน โดยความเขาใจจากภาพ เชนวงกลม เสนโคง ซึ่งการจูงใจครู อาจใหเด็กฝกวาดรูปหนาคน หนากลมๆ ตากลมๆ จะทำใหเด็กเรียนรูการลากเสนตัวพยัญชนะ (นิตยา วิยาภรณ. 2547 : 16) การแสดงออกของเด็กวัยนี้ ไมวาจะเปนเรื่องความคิด อารมณ ความมั่นใจ จะ แสดงออกผานมาทางเสนขีดเขี่ย ยิ่งขีดเขี่ยมากเทาไร โอกาสที่เด็กจะพัฒนาในการเรียนรูเกี่ยวกับการควบคุมเสนก็มากขึ้นเทานั้น หลังจากฝกไปไมนาน เด็กก็จะเริ่มควบคุมเสนใหเปนรูปรางงายๆ ได เชน วงกลม เสนตรง สี่เหลี่ยม การวาดเสนของเด็กเล็กขอใหเขาใจวา พื้นฐานสำคัญที่เราควรเฝาดู คือ ความสัมพันธระหว่างมือกับตาและความสามารถในการควบคุมเสนตามตองการได เด็กเล็กบางคนที่ไมเคยฝกการวาดเสนมากอนจึงไมสามารถจะประสานสัมพันธระหวางประสาทตากับมือไดดีผลตอเนื่องจะกระทบมาถึงเด็ก เด็กจะกลายเปนคนที่ไมคอยเชื่อมั่นในตนเองและมักจะแสดงอาการ ประหมาอายอยูเรื่อย

การวาดภาพเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดจินตนาการของตนเอง และยังส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมือและตา รูปทรงยังเป็นพื้นฐานการวาดภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมไปสู่การเรียนชั้นต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าการวาดภาพรูปเรขาคณิตโดยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จะสามารถทำให้เด็กเกิดทักษะการวาดภาพที่มากขึ้นอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย นำไปพัฒนารูปแบบและการจัดกิจกรรมวาดภาพเพื่อพัฒนาทักษะการวาดภาพให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1.เพื่อส่งเสริมทักษะการวาดภาพรูปเรขาคณิตโดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนหลังการจัดกิจกรรมวาดภาพรูปเรขาคณิตโดยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2.เพื่อเปรียบเทียบการวาดภาพรูปเรขาคณิตก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

เด็กนักเรียนชาย หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นชั้นเตรียมอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองน้ำไหลใต้ สังกัดเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 1 ห้อง จำนวน 29 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เด็กนักเรียนชาย หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับอยู่ชั้นเตรียมอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองน้ำไหลใต้ สังกัดเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ที่ขาดทักษะการวาดภาพ จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

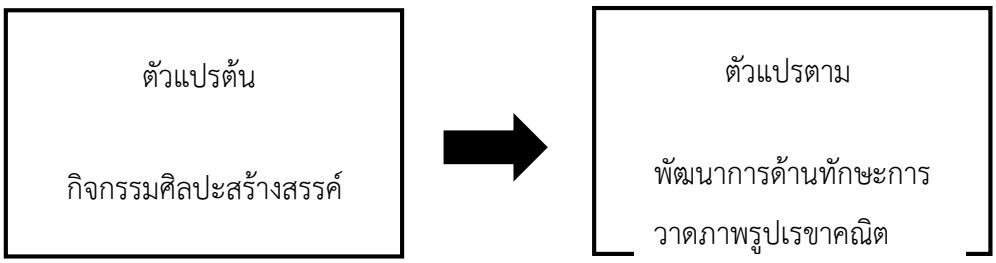

เนื้อหา

ได้ดำเนินการวิจัยในหน่วยการเรียนรู้

1.หน่วย ผักผลไม้

2.หน่วย สร้างฝันนักคิด

3.หน่วย ต้นไม้แสนรัก

4.หน่วย วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นชั้นเตรียมอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองน้ำไหลใต้ สังกัดเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 1 ห้อง จำนวน 29 คน

2.ทักษะการวาดภาพ หมายถึง ความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น สี ประเภทต่าง ๆ ดินสอ พู่กัน ขีดเขียนลงบนวัสดุรองรับทำให้เกิดเป็นภาพตามความต้องการอย่างอิสระ โดยวิเคราะห์ดูจากองค์ประกอบดังนี้ ได้แก่ การควบคุมกล้ามเนื้อมือ ตำแหน่งภาพ การระบายสี รายละเอียด ความหลากหลายและความหมายของภาพที่แสดงออกมาเป็น ภาพหรือสัญลักษณ์ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบการวาดภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หมายถึง การที่เด็กปฐมวัยใช้ประสาทสัมผัส ในการสังเกต เปรียบเทียบ ขนาด จำแนกในรูปร่าง ขนาด การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง และการบอกตำแหน่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้

4.รูปทรง หมายถึง โครงสร้างของวัตถุ ส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก จะปรากฏแก่สายตาให้ความรู้สึกเป็นแท่ง มีเนื้อที่ภายใน วัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรามีรูปร่าง และรูปทรง ทั้งที่เกิดเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์กำหนดขึ้น เด็กทุกคนจะรับรู้สรรพสิ่งที่อยู่รอบตัวจากประสาทสัมผัส และเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของวัตถุนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กเข้าใจเรื่องรูปร่างและรูปทรง จะช่วยให้เด็กมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5.ศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง ผลแห่งพลังความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ที่แสดงออก ในรูปลักษณ์ต่างๆให้ปรากฏซึ่งสุนทรียภาพความประทับใจ หรือ ความสะเทือนอารมณ์ ตามอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา ประสบการณ์ รสนิยม และทักษะของแต่ละคน เพื่อความพอใจ ความรื่นรมย์ ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี หรือความเชื่อในลัทธิศาสนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาเพียเจย์

เพียเจต์ (Piaget, ๑๙๖๔) ได้อธิบายพัฒนาการทางสติปัญญาว่าเป็นผลเนื่องมาจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลพยายามปรับตัวโดยใช้กระบวนการดูดซึม (Assimi-lation) และกระบวนการปรับให้เหมาะ (Accommodation)โดยการพยายามปรับความรู้ ความคิดเดิมกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ซึ่งทำ ให้บุคคลอยู่ในภาวะสมดุล สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของบุคคล

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของกาเย่

แม้กาเย่ จะมิใช่นักจิตวิทยากลุ่มพุทธินิยมโดยตรง แต่ผลงานของเขาส่วนใหญ่ได้เน้นให้เห็นถึงความเชื่อและแนวคิดของกลุ่มพุทธินิยม กาเย่ใช้โมเดลการเรียนรู้สะสมเป็นตัวอธิบายความเจริญทางสติปัญญาและพัฒนาการของความสามารถใหม่ ๆ ที่มีผลมาจากการเรียนรู้ จากทัศนะของกาเย่ เด็กพัฒนาเนื่องจากว่า เขาได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ พฤติกรรมที่อาศัยกฎที่ซับซ้อนเกิดขึ้นเพราะเด็กได้มีกฎง่าย ๆ ที่จำเป็นมาก่อน ในระยะเริ่มแรกเด็กจะได้รับนิสัยง่าย ๆ ที่ช่วยทำหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งกลไกพื้นฐาน และการตอบสนองทางคำพูด ต่อมาก็จะเป็นการจำแนกความคิดรวบยอดเป็นกฎง่าย ๆ และในที่สุดก็จะเป็นกฎที่ซับซ้อน การพัฒนาทางสติปัญญา จึงได้แก่การสร้างความสามารถในการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ระยะหรือขั้นของการพัฒนาการดูเหมือนว่าจะสัมพันธ์กับอายุของเด็ก เนื่องจากการเรียนรู้ต้องใช้เวลา มีข้อจำกัดทางสังคมเป็นตัวกำหนด หรือกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราความเร็วในการให้ความรู้และข่าวสารแก่เด็ก สำหรับกาเย่แล้ว ความสามารถในการเรียนรู้อาจต้องรอการฝึกฝนที่เหมาะสม

การถ่ายทอดในแนวตั้งและแนวนอน

กาเย่ได้แบ่งวิธีการที่ประสบการณ์เดิมถ่ายโอนผลของมันไปสู่พฤติกรรมในอนาคตเป็น 2 วิธี

1. การถ่ายโอนในแนวนอน ซึ่งได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนรู้จากสาขาหนึ่งกับวิธีการใหม่ ๆ ที่ใช้กับสาระในสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ยกตัวอย่างเช่น นักปรัชญาที่คุ้นเคยกับการนำไปสู่ความไม่มีเหตุผล (Reduction to Absurdity) ในลักษณะที่เป็นสื่อในการพิสูจน์ข้อความต่าง ๆ (ว่าไม่ถูกต้อง) สามารถที่จะนำความรู้นี้ไปใช้กับการพิสูจน์ทางคณิตศาสตร์ที่เขาเผชิญได้
2. การถ่ายโอนในแนวตั้ง ได้แก่ การเรียนความรู้บางอย่างมาก่อนที่มีความจำเป็นต่อการเรียนความรู้อื่นๆ ในสาขาวิชาเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น การจะเรียนการคูณโดยไม่มีความรู้ในเรื่องการบวกมาก่อนจะยากมาก

กาเย่ มีความเชื่อว่าความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์มี 5 ด้าน คือ

1) ลักษณะด้านสติปัญญา (Intellectual Skills) ประกอบด้วยทักษะย่อย 4 ประการคือ

1. การจำแนกแยกแยะ (Discriminaitons) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะคุณสมบัติทางกายภาพของวัตถุต่าง ๆที่รับรู้เข้ามาว่าเหมือนหรือไม่เหมือน
2. การสร้างความคิดรวบยอด (Concepts) หมายถึง ความสามารถในการจัดกลุ่มวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ โดยระบุคุณสมบัติร่วมกันของวัตถุหรือสิ่งนั้น ๆ แบ่งเป็น 2 ระดับย่อย ๆ คือ
   - o ความคิดรวบยอดระดับรูปธรรม (concrete Concerpts)
   - o ความคิดรวบยอดระดับนามธรรมที่กำหนดขึ้นในสังคมหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ (Defined Concepts)
3. การสร้างกฎ (Rules) หมายถึง ความสามารถในการนำความคิดรวบยอดต่าง ๆ มารวมเป็นกลุ่ม ตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้น เพื่อให้สามารถสรุปอ้างอิง และตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

4. การสร้างกระบวนการหรือกฎชั้นสูง (Procedures of Higher Order Rules) หมายถึง ความสามารถในการนำกฎหลาย ๆ ข้อที่สัมพันธ์กันมาประมวลเข้าด้วยกัน ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

2) กลยุทธ์ทางความคิด (Cognitive Strategies) หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์ใช้ในการช่วยให้ตนได้รับข้อมูลและจัดกระทำกับข้อมูลจนเกิดการเรียนรู้ตามที่ตนต้องการ ประกอบด้วย

- กลวิธีเกี่ยวกับการใส่ใจ (Attending)
- กลวิธีเกี่ยวกับการทำความเข้าใจความคิดรวบยอด (Encoding)
- กลวิธีเกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งที่อยู่ในความทรงจำ (Retrieval)
- กลวิธีเกี่ยวกับการแก้ปัญหา (Problem Solving)
- กลวิธีเกี่ยวกับการคิด (Thinking)

3) ข่าวสารจากคำพูด (Verbal Information)

- คำพูดที่เป็นชื่อของสิ่งต่าง ๆ (Names or Labels)
- คำพูดที่เป็นข้อความ/ข้อเท็จจริง (Facts)

4) ทักษะทางกลไก (Motor Skills)

5) เจตคติ (Attitudes)

กาเย่ มีความเชื่อต่อไปอีกว่า การเรียนรู้และความจำที่เกิดขึ้นในโครงสร้างของสมองมนุษย์เปรียบเทียบได้หรืออธิบายได้โดยทฤษฎีการจัดระบบข้อมูล (Information-Processing Theories) กล่าวคือ เมื่อเราได้รับข้อมูลจากภายนอก สมองของเราก็จะรับรู้และบันทึกเอาไว้ บางเรื่องก็เก็บเอาไว้ในความทรงจำระยะสั้น ถ้าเรื่องนั้น ๆ มีความสำคัญสมองก็จะบันทึกไว้ในความทรงจำระยะยาว เปรียบเสมือนส่วนที่เก็บบันทึกข้อมูลของเครื่องสมองกล เมื่อถึงคราวที่จะใช้ข้อมูลที่บันทึกไว้นี้ สมองก็จะส่งข้อมูลออกมาในรูปของความจำ หรือการระลึกได้ แล้วนำข้อมูลนั้น ๆ ไปใช้ตามที่ต้องการ

แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของทฤษฎีนี้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวมนุษย์ บุคคลจะเรียนรู้จากสิ่งเร้าที่เป็นส่วนรวมได้ดีกว่าส่วนย่อย หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะเน้นกระบวนการคิด การสอนโดยเสนอภาพรวมก่อนการเสนอส่วนย่อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มากและหลากหลายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามรถคิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มและเกิดการเรียนรู้แบบหยั่งเห็นได้

ทฤษเกสตัลท์ (Gestalt)

แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของทฤษฎีนี้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวมนุษย์ บุคคลจะเรียนรู้จากสิ่งเร้าที่เป็นส่วนรวมได้ดีกว่าส่วนย่อย หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะเน้นกระบวนการคิด การสอนโดยเสนอภาพรวมก่อนการเสนอส่วนย่อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มากและหลากหลายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามรถคิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มและเกิดการเรียนรู้แบบหยั่งเห็นได้

กลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt Psychology) แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มเกสตัลท์ เกิดขึ้นในระยะใกล้เคียงกับกลุ่มพฤติกรรมนิยม ผู้นำกลุ่มได้แก่ แมกซ์ เวอร์ ไธเมอร์ (Max Wertheimer) และผู้ร่วมกลุ่มอีก 3 คน คือ เคอร์ท เลอวิน (Kurt Lewin) , เคอร์ท คอฟพ์กา (Kurt Koffka) และวอล์ฟแกง โคเลอร์ (Wolfgang Kohler) ซึ่งเป็นชาวเยอรมัน

คำว่า เกสตัลท์ (Gestalt) เป็นภาษาเยอรมันซึ่งวงการจิตวิทยาได้แปลความหมายไว้เดิมแปลว่า แบบหรือรูปร่าง (Gestalt = form or Pattern) ต่อมาปัจจุบันแปล เกสตัลท์ว่า เป็นส่วนรวมหรือส่วนประกอบทั้งหมด (Gestalt =The wholeness)

กลุ่มนี้มีแนวคิดว่า การเรียนรู้เกิดได้จากการจัดสิ่งเร้าต่าง ๆ มารวมกันเริ่มต้นด้วยการ รับรู้โดยส่วนรวมก่อนแล้ว จึงจะสามารถวิเคราะห์เรื่องการเรียนรู้ส่วนย่อยทีละส่วนต่อไป

ต่อมา เลอวิน ได้นำเอาทฤษฎี เกสตัลท์ มาปรับปรุงเป็นทฤษฎีสนาม (Field theory) โดยนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ และฟิสิกส์มาอธิบายทฤษฎีของเขา (นักศึกษาจะได้ทราบรายละเอียดในบทต่อ ๆ ไปซึ่งจะอยู่ในเรื่องของทฤษฎีการเรียนรู้) แต่ก็ยังคงใช้หลักการเดียวกัน นั่นคือการเรียนรู้ของบุคคลจะเป็น ไปได้ด้วยดีและสร้างสรรค์ถ้าเขาได้มีโอกาสเห็นภาพรวม ทั้งหมดของสิ่งที่จะเรียนเสียก่อนเมื่อเกิดภาพ รวมทั้งหมดแล้วก็เป็นการง่ายที่บุคคลนั้นจะเรียนสิ่งที่ละเอียดปลีกย่อย ต่อไป

ปัจจุบันได้มีผู้นำเอาวิธีการเรียนรู้ของกลุ่มเกสตัลท์มาใช้อย่างกว้างขวางโดยเหตุที่เขา เชื่อในผลการศึกษาค้นคว้าที่ พบว่า ถ้าให้เยาวชนได้เรียนรู้โดยหลักของเกสตัลท์แล้ว เขาเหล่านั้นจะมีสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์และความรวด เร็วในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

นักทฤษฎี อาร์โนลด์ เกเซลล์ (Arnold Gesell

อาร์โนลด์ เกเซลล์ (Arnold Gesell 1880-1961) ใช้คำ ว่าวุฒิภาวะ (maturation) เพื่อหมายถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (pattern) และรูปร่าง (shape) ของพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากยีนส์ (genes) หรือความพร้อมของกล้ามเนื้อและระบบประสาทจะปรากฏเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ล่วงหน้าทางพันธุกรรม ทักษะและพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันของเด็กแต่ละคนจะปรากฏในเวลาไล่เลี่ยกัน เกเซลล์ ใช้คำ ว่าวงจรของพฤติกรรม (cycles of behavior)เกเซลล์ และคณะ ศึกษาพัฒนาการของทารก เด็กและวัยรุ่นอายุ แรกเกิด-16 ปี โดยการสังเกตพฤติกรรมด้วยตนเองจากภาพยนตร์ และการสัมภาษณ์บิดามารดา และจัดกลุ่มข้อมูลสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานของบุคลิกภาพ (Personality profile) ได้ 10 ด้าน คือ

1. ลักษณะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ มัดเล็ก
2. สุขนิสัยส่วนบุคคล
3. การแสดงออกของอารมณ์
4. ความกลัว ความฝัน
5. ความเป็นตัวของตัวเอง การแสดงออกทางเพศ
6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
7. การเล่นและการใช้เวลาว่าง

8. การเรียน

9.จริยธรรม

10. ปรัชญาชีวิต

การนำไปใช้ในการเรียนรู้

กีเซลล์ (Gesell)กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายว่าการเจริญเติบโตของเด็กจะแสดงออก เป็นพฤติกรรมด้านต่าง ๆ สำ หรับพัฒนาการทางร่างกายนั้นหมายถึง การที่เด็กแสดงความสามารถในการจัดกระทำ กับวัสดุ เช่น การเล่น ลูกบอล การขีดเขียน เด็กต้องใช้ความสามารถของการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของระบบประสาทและการเคลื่อนไหวประกอบกัน ลักษณะพัฒนาการที่สำคัญของเด็กในระยะนี้ ก็คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเคลื่อนไหว การทำ งานของระบบประสาทกล้ามเนื้อ การพัฒนาความสามารถในการควบคุมร่างกาย การบังคับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

โดย กีเซลล์ ได้ศึกษาความสามารถของเด็กตามแบบธรรมชาติ โดยสังเกตพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเต็มที่ การสังเกตมีทั้งสังเกตด้วยตาและถ่ายภาพยนตร์เอาไว้ศึกษาโดยละเอียด ภายหลังผลการศึกษา กีเซลล์ สรุปว่า ความสามารถของเด็กมีเป็นระยะและขั้นตอน แต่ละช่วงอายุมีความหมายและมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่พฤติกรรมของบุคคลจะมีอิทธิพลมาจากสภาพความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ กล้ามเนื้อ ต่อมกระดูก และประสาทต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมเป็นเพียงส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลง และกีเซลล์ได้แบ่งพัฒนาการเด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (gross motor development) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุมถึงการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและความ สัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหวทั้งหมด

2. พฤติกรรมด้านการปรับตัว(fine motor or adaptive development) เป็นความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบความรู้สึก เช่น การประสานงานระหว่างตากับมือ ซึ่งดูได้จากความสามารถในการใช้มือของเด็ก เช่น ในการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นลูกบาศก์ การสั่นกระดิ่ง การแกว่งกำไล ฯลฯ ฉะนั้น พฤติกรรมด้านการปรับตัวจึงสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว

3. พฤติกรรมทางด้านภาษา(language development) ประกอบด้วยวิธีสื่อสารทุกชนิด เช่น การแสดงออกทาง หน้าตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวท่า ทางของร่างกาย ความสามารถในการเปล่งเสียง และภาษาพูดการเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่น

4. พฤติกรรมทางด้านนิสัยส่วนตัวและสังคม (personal social development) เป็นความสามารถในการปรับตัวของเด็ก ระหว่างบุคคลกับบุคคลและบุคคลกับกลุ่มภายใต้ภาวะแวดล้อมและสภาพความเป็นจริง นับเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของสมองและระบบการเคลื่อนไหวประกอบกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก กีเซลล์ พบว่า ก่อนที่คนเราจะทำ อะไรง่าย ๆเช่น หยิบอาหารใส่ปากได้นั้นมีการเรียนรู้หลายขั้นตอน ขั้นแรก ทารกจะใช้มือตะปบ ขั้นต่อมาจับของด้วยมือ 4 นิ้วติดกันกับฝ่ามือ โดยเริ่มใช้ฝ่ามือตอนใกล้ ๆ สันมือ ต่อมาจะเลื่อนไปใช้ใจกลางมือ ครั้นแล้วหัวแม่มือจึงค่อยเลื่อนมาช่วยจับขั้นสุดท้าย คือการหยิบของด้วยหัวแม่มือกับปลายนิ้วยิ่งไปกว่านั้น กีเซลล์และคนอื่นๆ ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการควบคุมการปฏิบัติการแห่งกล้ามเนื้อของคนเรามีพัฒนาการเริ่มจากศีรษะจรดเท้า เรียกว่า Cephalo Caudal Sequence คือ หันศีรษะได้ก่อนชันคอ แล้วจึงคว่ำ คืบ นั่ง คลาน ยืน เดิน และวิ่งตามลำ ดับการควบคุม

ปฏิบัติการกล้ามเนื้อ ยังมีพัฒนาการเริ่มจากใกล้ลำ ตัวก่อน เรียกว่า Proximodistal Sequence เช่น ที่แขน ขา ทารกย่อมบังคับการเคลื่อนไหว แกว่งแขนขาได้ก่อนมือและเท้า เด็กใช้แขนคล่องก่อนมือและใช้มือคล่องก่อนนิ้ว ดังนั้น เด็กเล็ก ๆ เมื่อต้องการจับอะไรก็ผวาไปทั้งตัว ต่อมาจึงยื่นออกไปเฉพาะแขนแล้ว จึงใช้มือและนิ้วมือดังกล่าว ถ้าจะให้เด็กเล็ก ๆ เขียนหนังสือมักจะได้ตัวโต เพราะกล้ามเนื้อมือยังใช้ไม่คล่องแคล่ว ได้แต่วาดแขนออกไปกว้าง ๆ ต่อเมื่อการบังคับกล้ามเนื้อบรรลุวุฒิภาวะแล้วจึงสามารถเขียนตัวเล็ก ๆ ได้ เพราะสามารถบังคับกล้ามเนื้อมือและนิ้ว

จากแนวคิด ทฤษฎี ของนักการศึกษา กีเซลโรงเรียนพิจารณาเห็นว่าสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อมาประยุกต์ใช้แบบผสมผสานการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ จากแนวคิด/ทฤษฎี/ กีเซล (Gesell)

-พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน เด็กควรพัฒนาไปตามธรรม ชาติ ไม่ควรเร่งหรือบังคับ

- การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหว การใช้ภาษา การปรับตัวเข้ากับสังคมและบุคคลรอบข้าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองโดยการใช้แบบทดสอบ

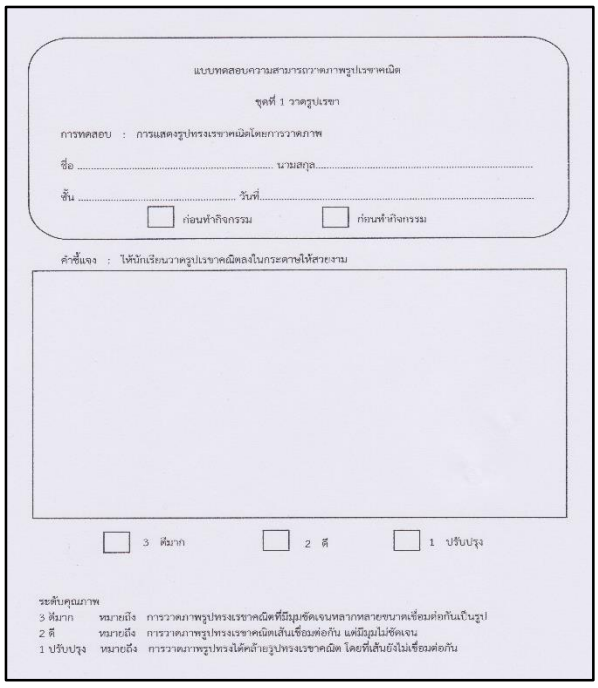
แบบทดสอบความสามารถวาดภาพรูปเรขาคณิต

ชุดที่ 1 วาดรูปเรขา

การทดสอบ : การแสดงรูปทรงเรขาคณิตโดยการวาดภาพ

ชื่อ ..... นามสกุล .....

ชั้น ..... วันที่ .....

☐ ก่อนทำกิจกรรม ☐ ก่อนทำกิจกรรม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวาดรูปเรขาคณิตลงในกระดาษให้สวยงาม

☐ 3 ดีมาก ☐ 2 ดี ☐ 1 ปรับปรุง

ระดับคุณภาพ

3 ดีมาก หมายถึง การวาดภาพรูปทรงเรขาคณิตที่มีมุมชัดเจนหลากหลายขนาดเชื่อมต่อกันเป็นรูป

2 ดี หมายถึง การวาดภาพรูปทรงเรขาคณิตเส้นเชื่อมต่อกัน แต่มีมุมไม่ชัดเจน

1 ปรับปรุง หมายถึง การวาดภาพรูปทรงได้คล้ายรูปทรงเรขาคณิต โดยที่เส้นยังไม่เชื่อมต่อกัน

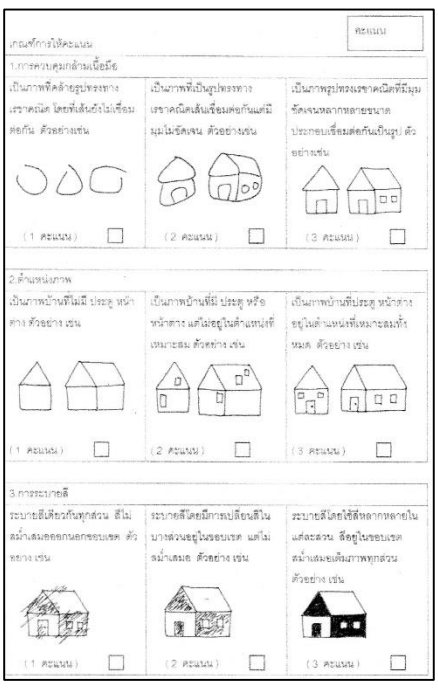
เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน

1.การควบคุมกล้ามเนื้อมือ

เป็นภาพที่คล้ายรูปทรงทางเรขาคณิต โดยที่เส้นยังไม่เชื่อมต่อกัน ตัวอย่างเช่น (1 คะแนน)

เป็นภาพที่เป็นรูปทรงทางเรขาคณิตเส้นเชื่อมต่อกันแต่มีมุมไม่ชัดเจน ตัวอย่างเช่น (2 คะแนน)

เป็นภาพรูปทรงเรขาคณิตที่มีมุมชัดเจนหลากหลายขนาดประกอบเชื่อมต่อกันเป็นรูป ตัวอย่างเช่น (3 คะแนน)

2.ตำแหน่งภาพ

เป็นภาพบ้านที่ไม่มี ประตู หน้าต่าง ตัวอย่าง เช่น (1 คะแนน)

เป็นภาพบ้านที่มี ประตู หรือ หน้าต่าง แต่ไม่อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ตัวอย่าง เช่น (2 คะแนน)

เป็นภาพบ้านที่ประตู หน้าต่าง อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมทั้งหมด ตัวอย่าง เช่น (3 คะแนน)

3.การระบายสี

ระบายสีเดียวกันทุกส่วน สีไม่สม่ำเสมอออกนอกขอบเขต ตัวอย่าง เช่น (1 คะแนน)

ระบายสีโดยมีการเปลี่ยนสีในบางส่วนอยู่ในขอบเขต แต่ไม่สม่ำเสมอ ตัวอย่าง เช่น (2 คะแนน)

ระบายสีโดยใช้สีหลากหลายในแต่ละส่วน สีอยู่ในขอบเขต สม่ำเสมอเต็มภาพทุกส่วน ตัวอย่าง เช่น (3 คะแนน)

2. เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบทดสอบความสามารถในการวาดรูปเรขาคณิต

2. แผนการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์จำนวน 8 แผน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ชื่อกิจกรรม

2.2 จุดมุงหมายของกิจกรรม

2.3 วัสดุ-อุปกรณที่ใชในการทำกิจกรรม

2.4 ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

2.5 การประเมินผล

ขั้นตอนการสรางแบบทดสอบวัดทักษะทางการวาดภาพของเด็กปฐมวัย ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางการวาดภาพของ โลเวนเฟลด (Lowenfeld. 1975) และ งานวิจัยที่เกี่ยวของกับการสรางแบบทดสอบวัดทักษะทางการวาดภาพของเด็กปฐมวัย

2. สรางแบบทดสอบวัดทักษะทางการวาดภาพ โดยแบบทดสอบเปนการวิเคราะห องคประกอบตางๆ จากภาพที่เด็กวาด ซึ่งประกอบดวย

2.1 การควบคุมกลามเนื้อมือ

2.2 ตำแหนงภาพ

2.3 การระบายสี

2.4 รายละเอียด

2.5 ความหลากหลาย

2.6 ความหมายของภาพ ในแตละองคประกอบมีเกณฑการให้คะแนนแบงออกเปน 3 ระดับ โดยใหคะแนน 1 2 และ 3 คะแนน

3.สรางคูมือในการดำเนินการทดสอบวัดทักษะทางการวาดภาพ ใหสอดคล่องกับแบบทดสอบ ที่สรางขึ้นในข่อ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการวาดภาพรูปเรขาคณิตก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

2. ใช้วิธีหาค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการวาดภาพรูปเรขาคณิต ชุดที่ 1 รูปเรขาคณิต ปรากฏผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถด้านการวาดภาพรูปทรงเรขาคณิต ชุดที่ 1 รูปเรขาคณิต				
ชื่อ – สกุล	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	(คะแนนเต็ม 9 คะแนน)	ร้อยละ	(คะแนนเต็ม 9 คะแนน)	ร้อยละ
น้องฟ้าใส	5	55.55	9	100
น้องออโต้	4	44.44	9	100

จากตารางที่ 1 พบว่า น้องฟ้าใส ได้คะแนนก่อนการทดลอง 5 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 55.55 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

น้องออโต้ ได้คะแนนก่อนการทดลอง 4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.44 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการวาดภาพรูปทรงเรขาคณิต ชุดที่ 2 รูปเรขาตามแบบ ปรากฏผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถด้านการวาดภาพรูปทรงเรขาคณิต ชุดที่ 2 รูปเรขาคณิตตามแบบ				
ชื่อ – สกุล	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	(คะแนนเต็ม 6 คะแนน)	ร้อยละ	(คะแนนเต็ม 6 คะแนน)	ร้อยละ
น้องฟ้าใส	4	66.66	6	100
น้องออโต้	3	50	5	83.33

จากตารางที่ 2 พบว่า น้องฟ้าใส ได้คะแนนก่อนการทดลอง 4 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 66.66 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

น้องออโต้ ได้คะแนนก่อนการทดลอง 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.33

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการวาดภาพรูปทรงเรขาคณิต ชุดที่ 3 รูปเรขาสร้างสรรค์ ปรากฏผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถด้านการวาดภาพรูปทรงเรขาคณิต ชุดที่ 3 รูปเรขาคณิตสร้างสรรค์				
ชื่อ – สกุล	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	(คะแนนเต็ม 6 คะแนน)	ร้อยละ	(คะแนนเต็ม 6 คะแนน)	ร้อยละ
น้องฟ้าใส	4	66.66	6	100
น้องออโต้	3	50	6	100

จากตารางที่ 3 พบว่า น้องฟ้าใส ได้คะแนนก่อนการทดลอง 4 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 66.66 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

น้องออโต้ ได้คะแนนก่อนการทดลอง 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4 สรุปผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการวาดภาพรูปเรขาคณิตปรากฏผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถด้านการการวาดรูปเรขาคณิต	**คะแนนเต็ม**	**น้องฟ้าใส**		**น้องออโต้**	
		ก่อน	**หลัง**	**ก่อน**	**หลัง**
1.เรขาคณิต	9	5	9	4	9
2.เรขาคณิตตามแบบ	6	4	6	3	5
3.เรขาคณิตสร้างสรรค์	6	4	6	3	6
รวม	21	13	21	10	20
ร้อยละ	100	61.90	100	47.61	95.23

จากตารางที่ 4 พบว่า เด็กมีคะแนนความสามารถด้านการวาดภาพเรขาคณิตหลังทดลองสูงกว่าการทดลอง ดังนี้

น้องฟ้าใส ได้คะแนนก่อนการทดลอง 13 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 61.90 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100

น้องออโต้ ได้คะแนนก่อนการทดลอง 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 47.61 และหลังการทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้น 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95.23

สรุปผลการวิจัย

จากการส่งเสริมทักษะการวาดภาพรูปเรขาคณิต ผู้เรียนมีความสามารถในการวาดภาพรูปเรขาคณิตเพิ่มขึ้นหลังจากการทำกิจกรรมซึ่งเป็นที่น่าพึงพอใจของผู้วิจัยในระดับหนึ่ง

อภิปรายผล

การส่งเสริมทักษะการวาดภาพรูปเรขาคณิตทำให้เด็กมีพัฒนาการความสามารถด้านการวาดภาพรูปเรขาคณิตที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองซึ่งสังเกตได้จากแบบทดสอบทักษะความสามารถด้านการวาดภาพรูปเรขาคณิต เนื่องจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เด็กชื่นชอบและสนใจ สามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เรียนมีความสามารถด้านการวาดภาพรูปเรขาคณิตได้ชัดเจนมากขึ้น หลังจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และสามารถนำข้อมูลไปวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาและพัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนในการส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการระบายสี ทักษะด้านการเขียน ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. ควรเผยแพร่ให้บุคลากรทั่วไปได้นำไปทดลองใช้

เอกสารอ้างอิง

ประสน จุลพรม. (2550). ทักษะทางการวาดภาพของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพอิสระ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

อาภา พัฒนประสิทธิ์. (2547). การศึกษาความสามารถในการวาดภาพและการจดจำ ตัวเลขของเด็กปฐมวัยที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการมีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนเรื่องการวาด รูปทรงและตัวเลข. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

โลเวนเฟลด (Lowenfeld. 1975) และ งานวิจัยที่เกี่ยวของกับการสรางแบบทดสอบวัดทักษะทางการวาดภาพของเด็กปฐมวัย

ภาคผนวก

แบบทดสอบความสามารถวาดภาพรูปเรขาคณิต

ชุดที่ 1 วาดรูปเรขา

การทดสอบ : การแสดงรูปทรงเรขาคณิตโดยการวาดภาพ

ชื่อ ..... นามสกุล.....

ชั้น ..... วันที่.....

☐ ก่อนทำกิจกรรม ☐ ก่อนทำกิจกรรม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวาดรูปเรขาคณิตลงในกระดาษให้สวยงาม

☐ 3 ดีมาก ☐ 2 ดี ☐ 1 ปรับปรุง

ระดับคุณภาพ

3 ดีมาก หมายถึง การวาดภาพรูปทรงเรขาคณิตที่มีมุมชัดเจนหลากหลายขนาดเชื่อมต่อกันเป็นรูป

2 ดี หมายถึง การวาดภาพรูปทรงเรขาคณิตเส้นเชื่อมต่อกัน แต่มีมุมไม่ชัดเจน

1 ปรับปรุง หมายถึง การวาดภาพรูปทรงได้คล้ายรูปทรงเรขาคณิต โดยที่เส้นยังไม่เชื่อมต่อกัน

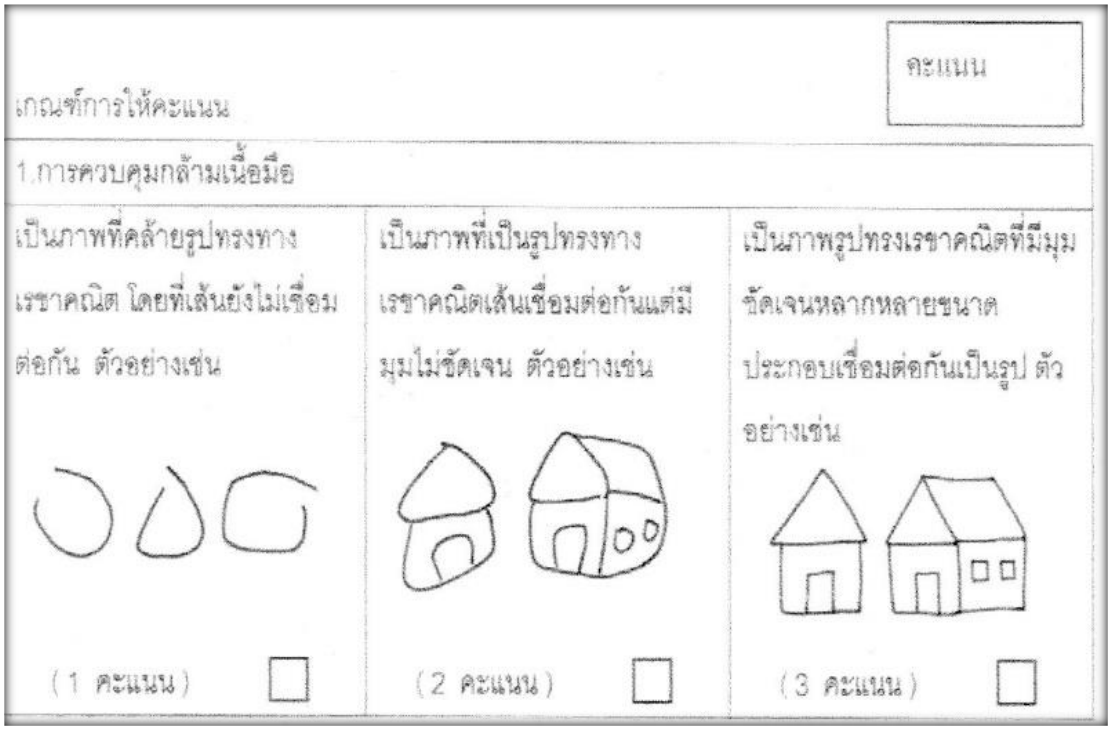

ภาคผนวก

ชื่อกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การปั้นดินน้ำมัน เป็นรูปเรขาคณิตสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

จุดประสงค

1. เพื่อสงเสริมพัฒนาการของกลามเนื้อมือ
2. การประสานสัมพันธ์ระหว่างประสาทตากับกล้ามเนื้อนิ้วมือ

อุปกรณ

1. ดินน้ำมัน
2. แผ่นรองปั้น

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม รวมทั้งวิธีการใชและการเก็บที่ถูกต้อง
2. ครูสาธิตการปั้นดินน้ำมันรูปเรขาคณิตสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม ให้เด็กดู
3. ครูแจกอุปกรณและใหนักเรียนปั้นดินน้ำมันรูปเรขาคณิตสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม
4. ขณะที่เด็กกำลังปั้นดินน้ำมัน ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
5. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
6. นักเรียนนำผลงานการปั้นดินน้ำมันที่ปั้นเสร็จแลวมานำเสนอ โดยใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น นักเรียนปั้นดินน้ำมันเป็นรูปอะไรค่ะ นักเรียนนำผลงานไปวางบนโตะที่จัดไวให
7. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการปั้นดินน้ำมัน
2. ตรวจผลงาน

รูปภาพกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์การปั้นดินน้ำมัน เป็นรูปเรขาคณิตสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การพับกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ เช่น ปลา กบ เรือ

จุดประสงค

1. เพื่อส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา

อุปกรณ

1. กระดาษสี ขนาด A4
2. กระดาษ A4

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม
2. ครูสาธิตการพับกระดาษเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น ปลา กบ เรือ ให้เด็กดู
3. ครูแจกกระดาษสี พร้อมอุปกรณ์ให้นักเรียน นักเรียนพับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ ตามจินตนาการ
4. ขณะที่เด็กกำลังพับกระดาษ ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
5. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
6. นักเรียนนำผลงานการพับกระดาษที่พับเสร็จเรียบร้อยแลวมานำเสนอ โดยใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น
   - นักเรียนพับกระดาษเป็นรูปอะไรค่ะ
     นักเรียน พับเป็นรูปปลาค่ะ
   - ครูถามต่อว่าปลาอาศัยอยู่ที่ไหนค่ะ
     นักเรียน อยู่ในน้ำค่ะ
   - นักเรียนนำผลงานไปวางบนโตะที่จัดไวให
7. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา

รูปภาพกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์การพับกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ เช่น จรวด เรือ

ชื่อกิจกรรมที่ 3 ศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กรรไกรตัดตามรอยปะ เป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

จุดประสงค

1. เพื่อให้เด็กมีสมาธิ ฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาและฝึกการใช้มือ ซึ่งช่วยพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก

อุปกรณ

1. ใบงาน
2. กรรไกร

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม เช่นใบงานรูปรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม กรรไกร
2. ครูสาธิตการใช้กรรไกรสำหรับตัดกระดาษพร้อมทั้งสาธิตการตัดตามรอยปะ เป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลมให้เด็กดู
3. ครูแจกใบงาน กรรไกรให้นักเรียน นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมตัดรูปทรงตามรอยปะ
4. ขณะที่เด็กกำลังตัดกระดาษ ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
5. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
6. นักเรียนนำผลงานการตัดกระดาษเป็นรูปทรงต่างๆที่ทำเสร็จเรียบร้อยแลวมานำเสนอ โดยใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น

- ถ้านักเรียนนำรูปกระดาษที่ตัดเป็นรูปสามเหลี่ยม มาวางไว้ด้านบนของรูปสี่เหลี่ยม จะเกิดเป็นรูปภาพอะไรค่ะ

นักเรียน รูปบ้านค่ะ

- รูปภาพวงกลมนักเรียนคิดว่าจะเป็นรูปอะไรได้บ้างค่ะ

นักเรียน ดวงอาทิตย์ค่ะ

7. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่ และเตรียมตัวทำกิจกรรมต่อไป

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา

รูปภาพกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กรรไกรตัดตามลอยปะ เป็นรูปวงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 4 ศิลปะสร้างสรรค์ผัก นำผักแครอท มะเขือ แตงกวา มาสร้างเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

จุดประสงค

1. เพื่อส่งเสริม**การ**คิดค้นประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ๆ
2. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาและพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก
3. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

อุปกรณ

1. ผักชนิดต่าง ๆ เช่น แครอท ถั่วฝักยาว แตงกวา มะเขือ
2. ไม้จิ้มฟัน

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม เช่น ไม้จิ้มฟัน ผักชนิดต่าง ๆ เช่น แครอท ถั่วฝักยาว แตงกวา มะเขือ
2. ครูสาธิตการนำผักผลไม้ชนิดต่าง ๆ มาสร้างเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลมตามจินตนาการให้เด็กดู
3. ครูแจกผักชนิดต่าง ๆ และอุปกรณ์ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม การสร้างรูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลมด้วยผักตามจินตนาการ
4. ขณะที่เด็กกำลังปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
5. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
6. นักเรียนนำผลงานการสร้างรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม ด้วยผักชนิดต่างๆที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล วมานำเสนอ โดยใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น
   - นักเรียนประดิษฐ์ผลงานเป็นรูปอะไรค่ะ
     นักเรียน รูปสี่เหลี่ยมค่ะ รูปสามเหลี่ยมค่ะ รูปวงกลมค่ะ
   - นักเรียนรู้ไหมค่ะรูปสามเหลี่ยมมีกี่มุมค่ะ
     นักเรียน 3 มุม ค่ะ
7. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่ และเตรียมตัวทำกิจกรรมต่อไป

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา
2. แบบสังเกตการสร้างสรรค์ผลงาน

ชื่อกิจกรรมที่ 5 ศิลปะสร้างสรรค์ การพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ เป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

จุดประสงค

2. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

3. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

อุปกรณ

1.กระดาษ

2.สีน้ำ

3.ภาชนะสำหรับใส่สีน้ำ

4.ฟองน้ำ

5.ก้านกล้วยตัดลักษณะต่าง ๆ เช่น ตัดตามขวาง ตัดเฉียง ตัดตามยาว ฯลฯ

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม เช่น สีน้ำ จานสี พู่กัน ก้านกล้วย กระดาษ

2. ครูผสมสีน้ำลงในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยผสมสีน้ำให้มีความเข้มข้นพอประมาณ

3. ครูนำก้านกล้วยที่ตัดในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ตัดตามขวาง ตัดเฉียง ตัดตามยาวจุ่มสีน้ำให้ติดก้านกล้วยที่จะพิมพ์ให้เกิดเป็นรูปภาพตามจินตนาการ

4. ครูแจกอุปกรณ์ให้นักเรียน นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม

5. ขณะที่เด็กกำลังปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ

6. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา

7. นักเรียนนำผลงานการพิมพ์ภาพที่ทำเสร็จเรียบร้อยแลวมานำเสนอ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น

- นักเรียนประดิษฐ์ผลงานเป็นรูปอะไรค่ะ

นักเรียน ดอกไม้ค่ะ บ้านค่ะ ดวงอาทิตย์ค่ะ

8. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่ และเตรียมตัวทำกิจกรรมต่อไป

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา

2. แบบสังเกตการสร้างสรรค์ผลงาน

ชื่อกิจกรรมที่ 6 ศิลปะสร้างสรรค์ ฉีก ปะ กระดาษเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

จุดประสงค

1. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
2. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

อุปกรณ

1.กระดาษสี

2.กระดาษA4

3.กาว

วิธีดำเนินการ

1.ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม เช่น กระดาษสีต่าง กระดาษA4 กาว

2. ครูสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้
   - ครูใช้มือฉีกกระดาษสีต่าง ๆ เป็นเส้นตามแนวยาว
   - ครูนำกระดาษสีเส้นยาวที่เตรียมไว้มาฉีกเป็นชิ้นเล็กพอประมาณ
   - ครูน้ำกระดาษชิ้นเล็กทากาวแล้วน้ำมาสร้างเป็นรูปภาพต่าง ๆ ให้เด็กดู
3. ครูแจกอุปกรณ์ให้นักเรียน นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
4. ขณะที่เด็กกำลังปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
5. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
6. นักเรียนนำผลงานการฉีก ปะกระดาษที่ทำเสร็จเรียบร้อยแลวมานำเสนอ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น
   - นักเรียนประดิษฐ์ผลงานเป็นรูปอะไรค่ะ

     นักเรียน โรงเรียนค่ะ บ้านค่ะ
7. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่ และเตรียมตัวทำกิจกรรมต่อไป

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา
2. แบบสังเกตการสร้างสรรค์ผลงาน

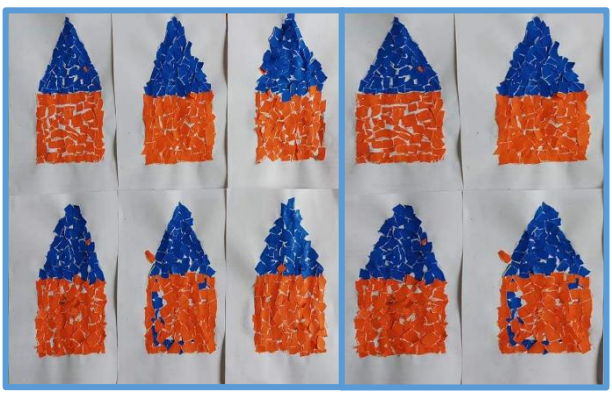

ชื่อกิจกรรมที่ 7 ศิลปะสร้างสรรค์ การพิมพ์ภาพด้วยแกนทิชชู่ เป็นรูปวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม

จุดประสงค

2. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

อุปกรณ

1.กระดาษ

2.สีน้ำ

3.ภาชนะสำหรับใส่สีน้ำ

4.แกนทิชชู่

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม เช่น สีน้ำ จานสี พู่กัน แกนทิชชู่ กระดาษ
2. ครูผสมสีน้ำลงในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยผสมสีน้ำให้มีความเข้มข้นพอประมาณ
3. ครูนำสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้
   - ครูนำแกนทิชชู่มาตัดให้ได้ตามขนาด
   - ครูนำแกนทิชชู่ที่เตรียมไว้มาตัดหรือดัดให้เป็นรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม
   - ครูนำแกนทิชชู่ไปจุ่มลงในภาชนะที่ผสมสีที่เตรียมไว้
   - ครูนำแกนทิชชู่ไปพิมพ์ลงบนกระดาษ A4 ให้เป็นรูปต่าง ๆ
4. ครูแจกอุปกรณ์ให้นักเรียน นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
5. ขณะที่เด็กกำลังปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
6. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
7. นักเรียนนำผลงานการพิมพ์ภาพจากแกนทิชชู่ที่ทำเสร็จเรียบร้อยแลวมานำเสนอ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น
   - นักเรียนประดิษฐ์ผลงานเป็นรูปอะไรค่ะ
     นักเรียน รูปวงกลมค่ะ รูปหัวใจค่ะ รูปสี่เหลี่ยมค่ะ
   - นักรู้ไหมค่ะว่ารูปสี่เหลี่ยมมีมุมทั้งหมดกี่มุมค่ะ
     นักเรียน สี่มุมค่ะ
8. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่ และเตรียมตัวทำกิจกรรมต่อไป

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา

ชื่อกิจกรรมที่ 8 ศิลปะสร้างสรรค์ การฝนสีเทียนเป็นรูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม

จุดประสงค

1. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

อุปกรณ

1.กระดาษทราย

2.กระดาษลัง

3.กระดาษวาดรูป

3.กาว

4.กรรไกร

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำอุปกรณสำหรับทำกิจกรรม เช่น กระดาษทราย กระดาษลัง กาว ไกรกรร กระดาษวาดรูป
2. ครูสาธิตขั้นตอนการทำโดยนำกระดาษทรายมาวาดรูปเป็นรูปเรขาคณิต รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม รูปวงกลม ด้านหลังของกระดาษทรายจากนั้นก็ตัดให้เป็นรูปที่ต้องการ
3. ครูนำกระดาษทรายที่ตัดเสร็จแล้วมาแปะลงที่กระดาษลัง ขนาดของกระดาษลังเท่ากับ เอ4
4. ครูนำสีเทียนมาฝนลงในกระดาษให้เด็กดู
5. ครูแจกอุปกรณ์ให้นักเรียน นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
6. ขณะที่เด็กกำลังปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำ
7. ครูให้สัญญาณนักเรียนลวงหนากอนหมดเวลา เพื่อใหนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จภายในเวลา
8. นักเรียนนำผลงานการฝนสีเทียนที่ทำเสร็จเรียบร้อยแลวมานำเสนอ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน เช่น

    - นักเรียนประดิษฐ์ผลงานเป็นรูปอะไรค่ะ

      นักเรียน รูปลูกโป่งค่ะ รูปวงกลมค่ะ

8. นักเรียนชวยกันเก็บอุปกรณเขาที่ และเตรียมตัวทำกิจกรรมต่อไป

การประเมินผล

1. แบบสังเกตการใช้กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตา
2. แบบสังเกตการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาคผนวก

ชื่อกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การปั้นดินน้ำมัน เป็นรูปเรขาคณิตสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การพับกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ เช่น ปลา กบ เรือ

ชื่อกิจกรรมที่ 3 ศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กรรไกรตัดตามรอยปะ เป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 4 ศิลปะสร้างสรรค์ผัก นำผักแครอท มะเขือ แตงกวา มาสร้างเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 5 ศิลปะสร้างสรรค์ การพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ เป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 6 ศิลปะสร้างสรรค์ ฉีก ปะ กระดาษเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม

ชื่อกิจกรรมที่ 7 ศิลปะสร้างสรรค์ การพิมพ์ภาพด้วยแกนทิชชู่ เป็นรูปวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม

ชื่อกิจกรรมที่ 8 ศิลปะสร้างสรรค์ การฝนสีเทียนเป็นรูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม